

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/150/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616206660
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Wallnerová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2017:1616206660.11

Uznesenie

Okresný súd Malacky, vo veci starostlivosti o maloletú F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, št. prísl. SR, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, dieťa rodičov: X. P., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, I. XX, X., zast. mzlegal s.r.o., Bernolákova 2425/2, Malacky a H. G., nar. XX.XX.XXXX., št. prísl. SR, bytom D. F. A. XXX, zast. Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., Hlavná 31, Trnava o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

Súd bez návrhu z úradnej moci n a r i a d' u j e nasledovné neodkladné opatrenie o výchovnom opatrení:

Súd predbežne ukladá maloletej F. G., nar. XX.XX.XXXX . a jej otcovi H. G., nar. XX.XX.XXXX., povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, soc. vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, a to každý štvrtok v týždni od 14.00 do 15.30 hod , zameranému na nadviazanie kontaktu a budovanie vzťahu medzi otcom a mal. F. s tým, že poradenstvo absolvujú spoločne a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu styku otca s maloletou vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 9P 150/2016 . Súd ukladá matke povinnosť zabezpečiť účasť maloletej na nariadenom poradenstve.

odôvodnenie:

1. Na tunajšom súde sa vedie konanie o návrhu otca na zmenu úpravy styku otca a návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou. Oba návrhy boli spojené do jedného konania a vedú sa pod sp. zn. 9P 150/2016.

2. Dňa 27.09.2017 podal otec návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby bol oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom každý týždeň v utorok v čase od 15:00 hod. do 16:30 hod. Matka je povinná pripraviť maloleté dieťa na styk s otcom a maloleté dieťa otcovi každý týždeň v utorok v čase o 15:00 hod. odovzdať pred hlavným vchodom do Základnej školy O. v X. na ulici Q. X v X., kde dieťa plní svoju povinnú školskú dochádzku. Otec je po skončení styku o 16:30 hod. povinný maloleté dieťa odovzdať matke, a to v mieste jej bydliska na I. ulici č. XX, X.. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom každý týždeň v sobotu v čase od 10:00 hod. do 13:00 hod. Matka je povinná pripraviť maloleté dieťa na styk s otcom a maloleté dieťa otcovi každý týždeň v sobotu v čase o 10:00 hod. odovzdať v mieste svojho bydliska I. XX, X.. Otec je po skončení styku o 13:00 hod. povinný maloleté dieťa odovzdať matke v mieste jej bydliska I. XX, X.. Zároveň uviedol, že ponecháva na zvážení súdu prípadne iný spôsob úpravy styku dieťaťa s otcom, nakoľko otec je ochotný prispôbiť si svoje pracovné povinnosti tak, aby sa s dieťaťom mohol stretnúť kedykoľvek v čase a v mieste, ktoré stanoví súd. Navrhuje však, aby súd upravil styk s dieťaťom minimálne dvakrát týždenne minimálne na jednu hodinu. V prípade, ak to súd bude považovať za nevyhnutné, otec súhlasí s obmedzením styku prítomnosťou sociálneho pracovníka. V prípade, ak súd bude považovať za nevyhnutné, aby sa styk realizoval v neutrálnom prostredí dal súdu do pozornosti, že oproti základnej škole v X., kde dieťa plní povinnú

školskú dochádzku, sa nachádza Mestská knižnica vybavená detským kútikom, kde by sa otec mohol s maloletým dieťaťom stýkať.

3. Návrh na vydanie neodkladného opatrenia zdôvodnil tým, že Okresný súd Malacky rozhodnutím č. k. 9P/150/2017-127, zo dňa 24.05.2017, nariadil znalecké dokazovanie z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria a to za účelom možnosti posúdenia, či otec netrpí duševnou chorobou/poruchou a aký vplyv by mohla mať prípadná duševná choroba/porucha na styk otca s maloletým dieťaťom. Výsledky znaleckého dokazovania boli s ohľadom na právny záver súdu nevyhnutné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a pre spravodlivé rozhodnutie v danej veci. Počas znaleckého dokazovania si otec riadne plnil svoje povinnosti súčinnosti určené vyššie citovaným rozhodnutím, najmä otec bezodkladne po tom, ako ho písomne kontaktoval ustanovený znalec, znalca telefonicky kontaktoval a dojednal si so znalcom osobné stretnutie, na ktorom došlo k vyšetreniu otca. Uvedený prístup otca je zrejme aj z konštatovania znalca v objektívnom náleze, kde je uvedené, že „Proband sa ochotne podrobuje psychiatrickej expertíze...“. Na základe zodpovedného prístupu otca k danej veci preto mohlo dôjsť k bezodkladnému posúdeniu jeho zdravotného stavu určených znalcom a k vyhotoveniu Znaleckého posudku. Na rozdiel od prístupu otca, matka zrejme na výzvu znalca bezodkladne si dojednať termín osobného stretnutia žiadnym spôsobom nereagovala, čo je možné dedukovať z obsahu Znaleckého posudku, v ktorom absentuje vyšetrenie jej zdravotného stavu, čo opätovne len dokresľuje charakter konania matky v danej veci a jej (ne)záujem na potrebe udržiavania (resp. v súčasnom stave už na potrebe obnovenia) styku otca s maloletým dieťaťom. V závere Znaleckého posudku sa znalec vyjadril nasledovne: „4.Zo psychiatrického hľadiska proband nie je aktuálne pre spoločnosť, pre seba samého ani pre dieťa nebezpečný. Jeho rozpoznávacíe schopnosti sú plne zachované, jeho ovládacie schopnosti boli síce čiastočne znížené v emočne náročnej situácii, ktorú nezvládol a agresívne sa vtedy zachoval, v prípade, že proband bude spolupracovať na psychiatrickej liečbe jeho neprimeraná emočná reaktivita by sa mala zmierniť, afektívna labilita by sa mala stať primeranou a nemali by sa prejavovať žiadne agresívne prejavy v jeho správaní. Vo vzťahu k maloletej dcére je evidentná silná citová väzba a snaha podieľať sa na jej výchove aj po rozpade partnerského vzťahu... Abnormná reakcia v emočne napätej situácii bola pre dieťa nepríjemným zážitkom ale aktuálny stav probanda neohrozuje citové rozpoloženie dieťaťa ani v minimálnej miere. Skôr absencia otca ako mužského vzoru môže byť v budúcnosti pre dieťa frustrujúca a úplné zamedzenie kontaktu s otcom by mohlo mať negatívny dopad na zdravý psychický vývoj dieťaťa a neskôr mladého človeka. Znalkyňa navrhuje obnoviť kontakt otca s dieťaťom, ale nakoľko boli rok v odlúčení, mali by sa stretávať v neutrálnom prostredí spočiatku pod dozorom sociálneho pracovníka a obmedzenú dobu s tým, že otec dieťaťa bude zaviazaný regulárnymi návštevami psychiatrickej ambulancie, ktoré musí aj preukazovať. Znalkyňa má za to, že vzťah otca a dieťaťa v budúcnosti dieťa obohatí, toto nebude frustrované úplnou absenciou kontaktu s otcom. Ak sa takéto stretnutia osvedčia po primerane dlhej dobe je možné upraviť kontakt otca s dieťaťom do štandardnej miery.“ Na základe záverov znalca vykonaných v znaleckom posudku je možné konštatovať, že znalkyňa navrhuje a odporúča obnovenie kontaktu maloletého dieťaťa s otcom, pričom toto obnovenie je dokonca v zmysle konštatovania znalkyne nevyhnutné pre zamedzenie negatívneho dopadu odlúčenia na zdravý psychický vývoj otca s dieťaťom. V zmysle znaleckého posudku otec netrpí žiadnou psychickou poruchou ani chorobou, pričom pre maloleté dieťa nie je nebezpečný, pre zákaz styku otca s maloletým dieťaťom preto v zmysle Znaleckého posudku neexistuje žiaden zákonný dôvod. Znalkyňa po dôkladnom vyšetrení otca preto mohla len navrhnúť obnovenie styku otca s maloletým dieťaťom. S ohľadom na čas, počas ktorého otec nebol v kontakte s maloletým dieťaťom, je znalkyňa toho názoru, že by bolo vhodné tento styk podmieniť prítomnosťou sociálneho pracovníka. Akékoľvek obmedzenie obnoveného styku otca s dieťaťom je však otázkou právneho posúdenia, ktoré prináleží výlučne len súdu. Inštitút sociálnej asistencie pri styku rodiča s dieťaťom je inštitútom v podmienkach Slovenskej republiky ojedinelý, resp. využívaný len v prípade sociálne narušených rodín alebo v prípade rodín, kde sa vyskytujú závažné psychické poruchy, prípadne alkoholizmus. Tu si len dovoľujeme podotknúť, že ani v takýchto závažných prípadoch súdy obvykle nepristupujú k zákazu ústavne zaručeného práva styku rodiča s dieťaťom, ale tento styk zachovávajú s obmedzením jeho realizácie za prítomnosti sociálneho pracovníka. V nami posudzovanej veci však došlo z nepochopiteľných príčin k úplnému odtrhnutiu otca od jeho dieťaťa bez toho, aby otec skutočne trpel duševnou poruchou alebo akýmkoľvek asociálnym správaním. Máme za to, že nakoľko znalec vylúčil psychickú chorobu/poruchu u otca, nie je nutné jeho styk obmedzovať prítomnosťou sociálneho pracovníka. Výlučne len dlhodobé odlúčenie otca od dieťaťa totiž dôvodom na asistovaný styk nie je. Je to opätovne otec (o maloletom dieťaťu nehovoriac) ktorý trpí konaním matky, keďže dlhodobý stav odlúčenia bol zapríčinený práve jej prístupom. V dôsledku dlhotrvajúceho odlúčenia totiž zrejme nebude môcť dôjsť k prirodzenému obnoveniu kontaktu otca s maloletým dieťaťom, ale tento

kontakt sa bude zrejme obnovovať opatrne a citlivo. Vydanie neodkladného opatrenia je nevyhnutné najmä s odkazom na tú skutočnosť, že do 30 dní (iste) nedôjde k meritorneho rozhodnutiu vo veci samej, pričom pokračovanie v zákaze styku sa z obsahu Znaleckého posudku javí ako nežiaduce pre zdravý vývoj maloletého dieťaťa. Nie je preto možné a správne čakať na ukončenie súdneho konania, ale v záujme ochrany práv dieťaťa je potrebné konať urýchlene a v súlade s novo zistenými skutočnosťami zmeniť súčasnú úpravu styku.

4. Súd sa oboznámil so spisovou dokumentáciou týkajúcou sa maloletej a to návrhmi vo veci samej, ktoré sa vedú na tunajšom súde pod sp. zn. 9P 150/2016, ako aj predchádzajúcou spisovou dokumentáciou Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 22P 52/2016, 5P 13/2014 a 18P 3/2013.

5. V danej veci bola maloletá rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 18P 3/2013-36 zo dňa 17.07.2013, právoplatný dňa 21.08.2013 zverená do osobnej starostlivosti matke a otec bol zviazaný hradiť výživné. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5P 13/2014 - 124 zo dňa 23.07.2014 právoplatné dňa 04.02.2015 bol upravený styk otca s maloletou. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 22P 52/2016-40 zo dňa 21.07.2016, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP 65/2016-73 zo dňa 23.11.2016 bol styk otca s maloletou zakázaný na základe návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Vo veci bola prenesená miestna príslušnosť na tunajší súd, z dôvodu zmeny bydliska matky a maloletej do obvodu tunajšieho súdu. Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie o to Uznesením zo dňa 24.05.2017 č.k. 9P 150/2016-127 z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a Uznesením zo dňa 24.05.2017 č.k. 9P 150/2016-129 z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, psychológia dospelých. Dňa 30.08.2017 boli súdu doručené znalecké posudky č.72/2017 - vyšetrenie duševného stavu otca a 75/2017 - vyšetrenie duševného stavu matky vypracované poverenou znalkyňou MUDr. Slávkou Lenerovou z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria.

6. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov.

7. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia (§ 28 a nasl. Zákona o rodine), tieto práva sú pre oboch rodičov rovnaké a rovnako aj obaja rodičia sú povinní zabezpečovať starostlivosť o svoje deti ako aj prispievať na ich výživu (§ 62 a nasl. Zákona o rodine).

8. Podľa ust. § 24 ods. 5 zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

9. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Obsah neodkladného opatrenia je definovaný v ustanovení § 325 ods. 2 CSP, tento však nie je taxatívne daný.

13. Podľa § 325 ods. 2, písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

14. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

15. Podľa ust. § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu preto nie sú rozhodnutiami konečnými a ich účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie už existujúceho súdneho rozhodnutia.

17. V predmetnej veci je styk otca s maloletou na základe neodkladného opatrenia vydaného Okresným súdom Žiar nad Hronom sp. zn. 22P 52/2016-40 zo dňa 21.07.2016, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP 65/2016-73 zo dňa 23.11.2016 zakázaný. Matka uvádzala v konaní, že otec trpí psychickým ochorením, avšak nie je ochotný podrobiť sa vyšetreniu a svoje ochorenie si nepripúšťa. súd nariadil preto vo veci aj znalecké dokazovanie na posúdenie psychického stavu otca maloletej. Zo záverov znaleckého posudku MUDr. Slávky Lenerovej č. 72/2017 na duševný stav otca maloletej vyplýva, že otec netrpí duševnou poruchou v pravom slova zmysle. Jeho osobnosť má impulzívne rysy v emočne náročných situáciách je afektívne labilnejší. Psychiatrickou liečbou sa dajú tieto symptómy výrazne zmierniť. Zo psychiatrického hľadiska nie je otec pre seba, spoločnosť ani pre dieťa nebezpečný. Vo vzťahu k maloletej je evidentná silná citová väzba a snaha podieľať sa na jej výchove. Abnormná reakcia v emočne napätej situácii bola pre dieťa nepríjemným zážitkom ale aktuálny stav otca neohrozuje jeho citové rozpoloženie ani v minimálnej miere. Skôr absencia otca ako mužského vzporu môže byť v budúcnosti pre dieťa frustrujúca a úplné zamedzenie kontaktu s otcom by mohlo mať negatívny dopad na zdravý psychický vývoj dieťaťa. V závere znalkyňa odporučila kontakt otca s maloletou obnoviť, ale nakoľko boli rok v odlúčení, a mali by sa stretávať v neutrálnom prostredí spočiatku pod dozorom sociálneho pracovníka a obmedzenú dobu s tým, že otec dieťaťa bude zaviazaný regulárnymi návštevami psychiatrickej ambulancie, ktoré musí preukazovať. Ak sa takéto stretnutia osvedčia po primeranej dlhej dobe je možné upraviť kontakt otca s dieťaťom do štandardnej miery. V závere znaleckého posudku č. 75/2017 - vyšetrenie duševného stavu matky, znalkyňa uvádza: že poukazuje na spôsobilosť matky dieťaťa a podmienenú spôsobilosť otca dieťaťa, mať s maloletou kontakt. Objektívne však treba vziať do úvahy aj postoj dieťaťa, ktorý však znalkyňa nepozná.“

18. S poukazom na výsledky zatiaľ vykonaného znaleckého dokazovania z odboru psychiatria má súd za to, že je v záujme maloletej, aby nadviazala kontakt s otcom a ich vzťah sa postupne budoval. Nakoľko však nebolo vykonané ešte znalecké dokazovanie z odboru klinická psychológia detí, teda nebol zhodnotený stav maloletej a maloletá dlhšiu dobu otca nevidela, je nevyhnutné aby sa kontakt s otcom nadviazal za účasti odborníka. Aj zo záverov zatiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že kontakt otca s maloletou by sa mal obnoviť postupne a znalkyňa odporučila stretávania v neutrálnom prostredí spočiatku pod dozorom sociálneho pracovníka a obmedzenú dobu s tým, že otec dieťaťa by mal byť zaviazaný regulárnymi návštevami psychiatrickej ambulancie, ktoré musí preukazovať. Tak ako odporučá znalkyňa by bolo naozaj ideálne, avšak neexistuje zákonná možnosť ani povinnosť ÚPSVaR poskytovať asistenciu pri styku, preto súd nemôže uložiť zamestnancovi ÚPSVaR povinnosť zúčastňovať sa pri styku otca s maloletou. Táto kompetencia im nie je daná žiadnym zákonným ustanovením, asistovaný styk nie je upravený ani v zákone o rodine. Taktiež neexistuje zákonná možnosť otcovi uložiť povinnosť navštevovať pravidelne psychiatrickú ambulanciu a o tomto súdu podávať správy.

19. S poukazom na vyššie uvedené návrh otca musel súd zamietnuť, nakoľko tak ako žiada upraviť styk a to bez prítomnosti tretej osoby, iba sám s maloletou nie je zatiaľ v záujme maloletej a to aj s poukazom k tomu, že nie sú ešte známe výsledky znaleckého dokazovania z odboru klinická psychológia detí a aj s poukazom na záver vyslovený znalkyňou MUDr. Lenerovou. Z dôvodu absencie zákonnej úpravy o asistovanom styku, nebolo možné vydať neodkladné nariadenie ani alternatívne ako uvádzal otec a to právo stretávať sa z maloletou za prítomnosti sociálneho pracovníka. Súd zisťoval prostredníctvom kolízneho opatrovníka, či je v obci X., alebo v P. možnosť vykonávať asistovaný styk v nejakej neziskovej organizácii, avšak s negatívnym výsledkom. Jedna z mála organizácií, ktorá na báze dobrovoľnosti, poskytuje možnosť realizácie asistovaného styku je Linka detskej istoty, n.o. v Bratislave, avšak kolíznemu opatrovníkovi odpísali dňa 9.10.2017 že aktuálne nemôžu zobrať do starostlivosti nových klientov z kapacitných dôvodov. Súd poznamenáva, že by bolo žiadúce v rovine de lege ferenda zákonne upraviť inštitucionálny rámec pre asistovaný styk, nakoľko čoraz častejšie sa vyskytujú prípady

kde by nariadenie asistovaného styku bolo účelné. Avšak toho času takáto zákonná úprava nie je a súd musí pri rozhodovaní vychádzať z reálneho stavu. .

20. Súd je však zhodne s otcom toho názoru, že je potrebná v danom prípade rýchla a účinná úprava pomerov tak, aby sa postupne začal obnovovať kontakt otca s maloletou. K tomu môže poslúžiť inštitút výchovného opatrenia, pri výkone ktorého je ÚPSVaR povinný poskytnúť súčinnosť. Súd môže aj bez návrhu nariadiť neodkladné oparenie a nevyplýva zo zákona, že by nemohol neodkladným opatrením nariadiť výchovné opatrenie, ak je to nevyhnutné a v záujme maloletého dieťaťa. Súd je toho názoru, že je dôležitý výsledok, a nie forma, akou bude dočasné stretávanie sa otca s maloletou upravené. Nariadené výchovné opatrenie plne zabezpečí, aby sa postupne obnovil kontakt otca s maloletou a to za pomoci a asistencie odbornej osoby - psychológa referátu poradensko- psychologických služieb zriadený pri ÚPSVaR MA. Deň a čas uskutočnenia poradenstva súd stanovil s ohľadom na rozvrh maloletej, z ktorého vyplýva že vo štvrtok má 4 vyučovacie hodiny a s ohľadom k pracovnej dobe psychológa referátu poradensko- psychologických služieb.

21. Záverom súd uvádza, že vo veci je nariadené ešte znalecké dokazovanie z odboru klinická psychológia detí. Je v záujme maloletej, aby sa čím skôr vykonalo aj toto predmetné dokazovanie, po ukončení ktorého bude možné stanoviť ďalší termín pojednávania a rozhodnúť vo veci. Nariadené výchovné opatrenie by malo do konečného rozhodnutia napomôcť k tomu, aby sa zatiaľ opätovne nadviazal kontakt otca s maloletou, čo je v danom prípade aj pre budúcu možnú realizáciu styku otca s maloletou nevyhnutné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon číslo 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).